

ЯКОВЛЄВ А.І., доктор екон.наук, проф.,зав. кф. «Економіки та маркетингу»

ПАТЛАНЬ К.В., студент, НТУ «ХПІ»

ПРИЛУЦЬКА Ю.С., студент, НТУ «ХПІ»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Глобалізація економіки виступає об'єктивним процесом, що відображає сучасний етап розвитку країн. Все більш розвиваються міжнародні економічні зв'язки (МЕЗ), в тому числі розширюється діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК), які потребують визначення методів оцінки їхньої діяльності. Проаналізувавши літературу, [1] та ін., на сьогоднішній день таких засобів розрахунку розроблено недостатньо, що потребує подальшого розвитку для деталізації картини, що відбувається на світовому ринку.

В загальному випадку ефект який складають транснаціональні інноваційні розробки можна визначити на основі широко розповсюджених показників. Ними виступають: внутрішня норма доходності, чиста поточна вартість, її коефіцієнт, термін окупності інновацій. Однак для кращого результату необхідно врахувати певні особливості при виконанні цих розрахунків.

Одна із них полягає у тому, що при розрахунках за кінцевий продукт існує дві формами їх проведення:

- 1) в загальноприйнятій міжнародній валюті в умовних одиницях (у.о.), на сьогодні це долари США;
- 2) в національній валюті з конвертацією її у валюту прийнятому на міжнародному обігу.

Тому сумарний ефект у валюті Е, за реалізацію власної продукції в інших країнах, становить подвійну суму, де враховується кількість використаних валют та валютний курс в різних країнах. Також необхідно

враховувати витрати на пристосування продукції до умов місцевого ринку (серед них можуть бути капітальні та поточні витрати). Вважаємо, що додаткові витрати у величині ефекту - E_{ij} . Відповідно

$$E = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m (E_{ij} - Z_{\partial}) \quad (1)$$

де E_{ij} – ефект від продажу товару в i -й країні при розрахунках у валюті даної країни з переводом її в найбільш поширену валюту; j – умовних одиниць (у.о.); n – кількість використовуваних валют, одиниць (од.); m – курси національних валют по відношенню до міжнародної валюти од.; Z_{∂} – додаткові витрати, пов'язані з пристосуванням імпортного товару до місцевих умов (тис. у.о.).

Іншою особливістю можна виділити, що на міжнародний ринок частіше, ніж на внутрішній, надходять нові, більш конкурентоспроможні товари і ефект від реалізації товарів конкретної фірми, що надійшов на ринок раніше, зменшується за період життєвого циклу товару.

Таким чином, можна також визначити ефект впливу ТНК та МЕЗ, в цілому, на економіку країни. Глобалізація економіки виступає об'єктивним процесом, що відображає сучасний етап розвитку країн. Ступінь впливу глобалізаційних процесів на економіку окремих країн залежить від місця, яке вони займають в світовій економіці, фактично основну частину переваг отримують багаті країни або індивіди.

Список літератури :

1. Яковлев А. І. Комерціалізація інтелектуальної власності : проблеми визначення та правого забезпечення / А. І. Яковлев, О. П. Косенко, М. М. Ткачов // в книзі «Інновації в маркетингу і менеджменті» за ред. Ілляшенко С. М. – Суми : ТОВ «Друкарський дім» «Папірус», 2013. – С. 234-243.
2. Фокс Дж. Торговельна політика США – час починати спочатку / Економіка України. – К. : Мінекономрозвитку, Мінфін, НАНУ, № 5/6, 2017. – С. 16-30.
3. Гесць В. М. Чому знову настав час починати спочатку / Економіка України. Київ : Мінекономрозвитку, Мінфін, НАНУ, № 5/6, 2017. – С. 31-38.